

УДК 37.06.016:811.111] (045)

THE COMMUNICATIVE APPROACH IN ESL TEACHING КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Komar Olga / Комар Ольга,

senior lecturer /ст. викладач

ORCID 0000-0001-5724-3554

of the Department of Foreign Languages,

Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University,

Uman, Sadova, 2, 20300

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,

Умань, Садова, 2, 20300

Анотація. У сучасному суспільстві швидкі інтеграційні зміни та соціальна напруженість сьогодні впливають на різні аспекти життя. Це також відноситься до освіти, що вимагає зміни в навчальних програмах та розвитку різних компетенцій педагогів. Особливо важливою є комунікативна компетентність, яка дозволяє учням використовувати мовні навички поза межами своєї країни залежно від їх потреб і можливостей. Для досягнення цієї мети використовують комунікативний підхід у викладанні англійської мови. Крім того, навчання мови на основі автентичних завдань та текстів є ефективним у процесі розвитку мовних навичок та сприяє соціальній адаптації. Таким чином, сучасна мовна освіта вказує на необхідність змінити підхід до викладання та розвитку мовних навичок, щоб забезпечити випускників необхідними компетенціями.

Ключові слова: комунікативна компетентність, комунікативний підхід, соціальна адаптація, task-based language learning, text-based teaching.

Вступ.

Важливість і особлива увага до вивчення англійської мови сьогодні простежується в більшості країн світу. Основними факторами цього явища є розширення комунікації зі світом після здобуття Україною незалежності, а також збільшення швидкості та обсягів обміну інформацією в глобальному просторі. Домінуюче місце в інтернет-просторі міцно утримує англійська мова, що є сильною мотивацією для вивчення іноземної мови для тих, хто бажає розвивати свої компетентності у різних галузях [1].

Комунікативний підхід - це підхід, який відомий у всьому світі і зарекомендував себе в багатьох частинах світу як найбільш ефективний спосіб викладання мови, особливо англійської. Це підхід, який переважав у викладанні англійської мови протягом останніх 50 років, і він все ще активно використовується і сьогодні [2].

Перші згадки про комунікативний підхід можна знайти наприкінці 1960-х та на початку 1970-х років. Комунікативний підхід є результатом досліджень лінгвістів і педагогів, які були незадоволені попередніми двома підходами до викладання іноземних мов: аудіо-лінгвістичним і граматико-перекладним. Ці видатні лінгвісти та педагоги, які зробили свій внесок у розвитку цього всесвітньо відомого підходу є Хаймс, Вілкінс, Річардс, Роджерс та інші.

Однак усі ці лінгвісти та педагоги вважали, що учні в ті роки вивчали мову неправильно. Вони стверджували, що мова вивчалася не як щось «ціле та

реалістичне». Учні не знали, як спілкуватися за межами класу в реальних життєвих ситуаціях, використовуючи відповідну соціальну лексику. Досі вони поклалися на структури мови, замість того, щоб покладатися на функції та поняття мови. Це робило їх нездатними вільно спілкуватися мовою, що вивчається [3].

Комунікативне навчання мови - підхід до викладання іноземної мови, що підкреслює взаємодію як засіб і кінцеву мету вивчення мови. Його також називають "комунікативним підходом". Історично CLT розглядався як відповідь на аудіо-лінгвістичний метод, а також як розширення понятійно-функціональної програми.

Комунікативне викладання мови можна розуміти як набір принципів щодо цілей викладання мови, про те, як учні вивчають мову, про види діяльності в класі, які найкраще сприяють навчанню, а також ролі вчителів та учнів у класі.

Комунікативна компетентність включає наступні аспекти знання мови:

- знання того, як використовувати мову для реалізації різних цілей і функцій;
- знання того, як варіювати використання мови відповідно до ситуації та учасників;
- знання того, як створювати та розуміти різні типи текстів;
- вміння підтримувати комунікацію, незважаючи на обмеженість мовних знань.

Отже, комунікативне викладання мови - це підхід до викладання іноземних мов, який підкреслює взаємодію як засіб і кінцеву мету вивчення мови [4].

Принципи CLT:

1) У підході CLT першочергове значення надається тому, щоб учні змогли зрозуміти наміри та висловлювання мовців.

2) У цьому підході вважається, що комунікативні функції є більш важливими, ніж лінгвістичні структури. Літлвуд стверджує, що "однією з найхарактерніших особливостей комунікативного викладання мови є те, що воно приділяє систематичну увагу як функціональним, так і структурним аспектам мови, об'єднуючи їх у більш повне комунікативне бачення". Кожна мова має обмежену кількість моделей речень. Оволодіння лише цими моделями речень не допоможе учням спілкуватися мовою, яку вони вивчають. Учень повинен вивчити комунікативні функції цих структур.

3) При використанні підходу CLT у викладанні іноземної мови, мова, що вивчається, є засобом спілкування в класі, а не лише об'єктом вивчення [1]. Адже якщо учні продовжують користуватися рідною мовою, вони не зможуть спілкуватися мовою, що вивчається. Вважається, що рідна мова повинна використовуватися мінімально.

4) Наголошується на доречному використанні мови, а не на точності. Точність з'являється на більш пізньому етапі. Вважається, що коли учні вчаться використовувати мову доречно, відповідно до контексту, точність приходить автоматично.

5) Мову слід вивчати, інтегруючи всі мовні навички, а не лише одну з них. Це означає, що комунікативний підхід не обмежується лише навичками

говоріння; навички читання та письма слід розвивати і навички читання та письма.

6) Мову не можна вивчити шляхом зазубрювання. Її не можна вивчити ізольовано. Її слід вивчати лише через соціальну взаємодію. Річардс і Роджерс стверджують, що мовна система найкраще вивчається в процесі комунікації.

7) При використанні цього підходу основна увага приділяється тому, щоб учень був здатний спілкуватися цільовою мовою. Викладач стримано реагує на помилки, тому що важливіше зробити так, щоб учень зміг вільно говорити мовою, яку вивчає. Вчитель не повинен виправляти їх під час діяльності, в якій вони використовують мову, що вивчається. Вчитель може помітити помилки учнів і виправити їх після завершення вправи.

8) Підхід CLT надає учням можливість спілкуватися цільовою мовою. Він заохочує взаємодію викладач-студент та студент-студент. Вчитель повинен давати завдання в групі або в парі, які дають можливість учням обмінюватися інформацією між собою. Це також допомагає сприяти спілкуванню між ними. Річардс і Роджерс стверджують, що учні повинні взаємодіяти з іншими людьми або в реальному спілкуванні, під час парної та групової роботи, або в письмових роботах.

9) Вчитель повинен створювати ситуації, які сприяють комунікації. Він повинен пропонувати такі види діяльності, як рольові ігри, які допомагають учням вивчати мову в соціальному контексті.

10) Методика викладання мови повинна бути розроблена таким чином, щоб заохочувати учнів до використання мови, що вивчається. Важливе значення слід надавати функціональним аспектам мови. На заняттях слід використовувати інсценізацію, рольові ігри, що сприятимуть реальному спілкуванню.

11) Студенти повинні мати можливість сприймати мову на слух, як вона використовується в автентичному спілкуванні. Вони можуть бути ознайомлені з основними стратегіями покращення розуміння мови [5].

Сьогодні комунікативний підхід можна розглядати як набір основних принципів вивчення та викладання мови, припущень, які стосуються різних аспектів викладання та навчання. Деякі з них зосереджуються в основному на навчальному процесі. Таким чином, викладання, що зосереджується на змісті, підкреслює, що зміст або предмет викладання є рушійною силою всього процесу вивчення мови. Деякі принципи щодо викладання зосереджуються більше на процесі викладання. Наприклад, навчання, засноване на завданнях, пропагує використання спеціально розроблених навчальних завдань як основи навчання. Інші, такі як навчання на основі текстів, зосереджуються на результатах навчання і використовують результати як відповідну точку у плануванні навчання.

Сьогодні CLT продовжує існувати у своїй класичній формі, про що свідчить величезна кількість навчальних посібників та інших навчальних ресурсів, які використовують CLT як джерело своєї методології. Крім того, він вплинув на багато інших підходів до викладання мови, які дотримуються схожої філософії викладання.

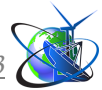
Як правило, комунікативний підхід до викладання мови використовує автентичний матеріал, тому що важливо дати учням можливість зрозуміти, як мова насправді використовується за межами класу. Учні беруть участь у реальних життєвих ситуаціях, які вимагають спілкування. За такого підходу викладач створює ситуацію, в якій студенти, ймовірно, будуть задіяні в реальних життєвих ситуаціях. У деяких видах діяльності учні не знають, що з них в результаті вийде. Результат залежить від їхніх реакцій та відповідей. Таким чином, вони будуть мотивовані і триматимуться в напрузі доти, доки вони не завершать вправу і не побачать чіткого результату [6].

Крім того, на заняттях з комунікативного викладання мови мову вивчають через виконання комунікативних вправ. Більшість таких вправ виконуються під час роботи в парах та групах. Такі вправи дають студентам можливість брати участь у реалістичному спілкуванні. Зазвичай це вправи на вільне володіння мовою, такі як рольові ігри, вправи на заповнення інформаційних пропусків, інтерв'ю [7].

Таким чином можемо дійти висновку, що комунікативний підхід надає більше простору для індивідуальної інтерпретації та варіацій навчання іноземної мови. Однак, його впровадження може бути складним завданням навіть для досвідчених викладачів, оскільки вимагає гнучкості та вільного володіння мовою. Комунікативно спрямовані моделі навчальних планів, типи вправ і занять можуть отримати широку підтримку в майбутньому, що надасть CLT статусу, подібного до інших методів навчання. Активне впровадження CLT є способом покращити якість викладання англійської мови, забезпечуючи здобувачам більші можливості комунікації та активнішу участь у процесі навчання.

Література

1. Brandl K. *Communicative Language Teaching in Action*. New Jersey: Pearson Prentice Hall, 2008.
2. Brumfit C. J. *Communicative methodology in language teaching: The Roles of Fluency and Accuracy*. Cambridge: Cambridge University Press, 1984.
3. Spada N. *Communicative Language Teaching: Current Status and Future Prospects*. International Hand Book of English Language Teaching (Part I). New York: Springer, 2007.
4. Newmark P. *Approaches to Translation (Language Teaching Methodology Series)*. Oxford: Pergamon Press, 1981. <https://doi.org/10.1017/S0272263100005222>.
5. Weir C. J., Weir C. J. *Communicative language testing*. Hemel Hempstead: Prentice Hall, 1990.
6. Savignon S. J. *Communicative language teaching: State of the art // TESOL quarterly*. 1991. V. 25. №2. P. 261-278. <https://doi.org/10.2307/3587463>.
7. Morrow C. K. *Communicative language testing // The TESOL encyclopedia of English language teaching*. 2018. P. 1-7. <https://doi.org/10.1002/9781118784235.eelt0383>.

References

1. Brandl K. Communicative Language Teaching in Action. New Jersey: Pearson Prentice Hall, 2008.
2. Brumfit C. J. Communicative methodology in language teaching: The Roles of Fluency and Accuracy. Cambridge: Cambridge University Press, 1984.
3. Spada N. Communicative Language Teaching: Current Status and Future Prospects. International Hand Book of English Language Teaching (Part I). New York: Springer, 2007.
4. Newmark P. Approaches to Translation (Language Teaching Methodology Senes). Oxford: Pergamon Press, 1981. <https://doi.org/10.1017/S0272263100005222>.
5. Weir C. J., Weir C. J. Communicative language testing. Hemel Hempstead: Prentice Hall, 1990.
6. Savignon S. J. Communicative language teaching: State of the art // TESOL quarterly. 1991. V. 25. №2. P. 261-278. <https://doi.org/10.2307/3587463>.
7. Morrow C. K. Communicative language testing // The TESOL encyclopedia of English language teaching. 2018. P. 1-7. <https://doi.org/10.1002/9781118784235.eelt0383>.

***Abstract.** In today's society, rapid integration changes and social tensions are affecting various aspects of life. This also applies to education, which requires changes in curricula and the development of various competences of teachers. One of the most important is communicative competence, which allows learners to use language skills outside their home country depending on their needs and opportunities. To achieve this goal, a communicative approach to teaching English is used. In addition, language learning based on authentic tasks and texts is effective in the process of developing language skills and promotes social adaptation. Thus, modern language education points to the need to change the approach to teaching and developing language skills in order to provide graduates with the necessary competences.*

***Keywords:** communicative competence, communicative approach, social adaptation, task-based language learning, text-based teaching.*